

Opplegg for Ordets liturgi for barn

Tidsramme: 20-25 minutter

10. søndag i det alminnelige kirke, år B

Evangelium: Mark. 3,20-35

På den tid kommer Jesus hjem sammen med disiplene, og på ny strømmer mengden sammen, slik at de ikke engang rekker å ta mat til seg. Da hans nærmeste hørte det, gikk de avsted for å få tak i ham, for de mente at han var fra seg selv.

Og de lovkyndige som var kommet fra Jerusalem, sa: «Han er besatt av Beel-Zebul! Det er ved hjelp av demonenes fyrste at han driver demoner ut!»

Da kalte han dem til seg og begynte å tale til dem i lignelser: «Hvordan kan Satan drive ut Satan? Et rike som står splittet, kan ikke bestå; heller ikke en familie som ligger i innbyrdes strid. Og hvis Satan står splittet og i strid med seg selv, kan han ikke stå seg, da er det ute med ham. – På den annen side: Ikke kan noen bryte inn i huset til en mektig mann og røve det han eier, uten først å ha tatt ham til fange, – først når det er gjort, kan han plyndre ham.

Sannelig, det skal dere vite, at alt skal bli menneskene tilgitt, deres synder og alle deres gudsbespottelser, så mange de enn er. Men den som spotter Den Hellige Ånd, han får aldri tilgivelse, men forblir skyldig i en evig synd.» Dette sa han som svar på det de hadde sagt – at han var besatt.

Så kommer hans mor og hans brødre. De blir stående utenfor, men sender bud inn til ham og ber ham komme. Folket satt der i krets rundt ham, da noen kom med beskjedne: «Din mor og dine brødre og søstre står utenfor og spør etter deg.»

Men han svarer: «Hvem er min mor og mine brødre?» Og med et blikk rundt på dem som sitter der, legger han til: «Dette er min mor og mine brødre. Ja, den som gjør Guds vilje, han er min bror, min søster, og min mor.»

Øvrige lesninger: 1 Mos 3,9–15, 2 Kor 4,13–5,1

Refleksjon og hovedbudskap

Vi har for kort tid siden feiret pinse og festen for Den Hellige Treenighet. Også denne søndagen handler det om Den Hellige Ånd. Nærmere bestemt handler det om Den Hellige Ånds kamp. Med syndefallet fikk djevelen makt på jorden og i menneskenes liv. Synd, lidelse, sykdom og død kom i inn i verden. Vi lever alle med konsekvensene av syndefallet hver eneste dag av våre liv. Djevelen kaller vi også for Satan, slik det også står i lesningen. Det er et hebraisk ord som betyr *fiende* eller *motstander*. Vi kan se for oss Satan som en som tar på seg en menneskelignende skikkelse og fremstår for oss som noen som ligner et menneske. Eller vi kan se for oss at djevelen er den onde, mørke kraften i tilværelsen vår, som vi vil komme til å treffe på mange forskjellige vis i livet. Ofte gjenkjenner vi fort ondskapen, der den har herjet, som en aggressiv og ødeleggende kraft. Der det har vært krig, vold og skade på land og mennesker er dette lett å se; djevelen bærer ingen gode frukter, men dårlige. Det blir da veldig tydelig for oss. Men den måten djevelen virker kan vel så ofte være lunefull; vi oppdager ham ikke så lett. Vi kan f. eks få et veldig positivt inntrykk av noe, noe som til å begynne med kan virke veldig bra. Men så viser det seg etter hvert at det var slett ikke slik det var, men snarere stikk motsatt. Vi er blitt lurt til å tro noe som ikke er sant. Da har vi gått på en løgn. Derfor sier vi også at djevelen er en bedrager; han spiller et spill og lurer oss. Og han setter mennesker opp mot hverandre ved hjelp av intriger og løgner, slik at det blir konflikt og krig. Da lider mennesker og dør. Og djevelen fryder seg over menneskers lidelse og død, for han unner ingen mennesker livet i Kristi fred.

Også i her hører vi at djevelen har vært på ferde, spredt løgner og skapt villfarelser – for å få stoppet Jesus; hans egen familie mener han er blitt gal («*fra seg selv*»), mens de lovkyndige har begynt å spre rykter om at Jesus skal være besatt av en ond ånd kalt «Beel-Zebul» (navn på en demon, ofte

identifisert som Satan selv).

Jesus tar her et spesielt kraftig oppgjør med påstanden om at han skal være besatt av Satan. Å påstå dette er en spott mot Den Hellige Ånd – og det er den eneste synd det ikke finnes noen tilgivelse for. Hvorfor ikke? Jo, for hvis mennesker går på den løgn å tro at Gud er ond og ikke god, da er ikke troen mulig for dem og da er ikke frelsen mulig heller.

Det er bespottelsen av Den hellige Ånd som utgjør den dramatiske kjernen i denne teksten. Her utspiller det seg et slag; det er Satan, representert ved de lovkyndige, mot Jesus. De vil diskreditere Jesus i folks øyne; for han er nemlig besatt, sier de. Det er likevel Jesus som vinner her. Han forklarer seg mot beskyldningen ved hjelp av lignelser og appellerer til sunn fornuft; *ville vel noen som er ond drive ut ondskap? Hvis Satan virket i ham, ville han da gjøre disse gode gjerningene for folk?* Det står og faller på sin egen urimelighet. (Man skal ikke gå rett på limpinnen når man hører noe om noen. Bruk gjerne hodet og spør deg selv om det virkelig kan være sant; *henger det på greip alt sammen?*) Jesus oppfordrer tilhørerne sine til å fortsette å tro på Gud og gjøre det som er hans vilje. Han kaller dem for sin familie, og står igjen til slutt sammen med dem; de som tror på ham og ikke biter på de lovkyndiges påstand.

Til fordypning:

Les de øvrige lesningene for denne søndagen. Les også Jesaja 5, 20-24, som handler om det å kalle det onde for godt og det gode for ondt. Dette er i virkeligheten å skape begrepsforvirring og relativisme, og er bespottelse av Den Hellige Ånd, slik de lovkyndige i dagens evangelielesning gjør.

Les også Johannes åpenbaring 12, 7-18, som i billedspråk skildrer Satans fall, hans herredømme på jorden og den himmelske hærs avgjørende slag mot ham i de siste tider.

1. Innledning/åpning

På forhånd har du gjort klart søndagsskolerommet med oppsatt alterbord og puter eller matter i en halvsirkel rundt som barna kan sitte på. Bruk duk i liturgisk farge grønn. På alterbordet setter du krusifiks, bibel / barnebibel et hvitt stearinlys i en stake og fyrstikker.

Når barna er kommet og har fått satt seg, ønsker du velkommen til søndagskolen. Spør om hvem som har hatt eller skal ha bursdag nå for tiden. Et av barna som har bursdag kan få komme frem og tenne lyst på alterbordet. Hjelp barnet med fyrstikken hvis det er vanskelig.

Så tar du frem bibelen / bibelteksten. Forklar: *Dagens evangelielesning er litt lang og vanskelig. Derfor skal vi følge godt med. Og hvis det er noen vanskelige og nye ord vi hører i dag, så skal se etterpå om vi kan prøve å forstå dem litt bedre.*

Gjør kosets tegn på panne, munn og bryst med tommelfingeren alle sammen. Les gjennom evangelieteksten høyt og tydelig for barna. (Hvis du mener at den trengs å repeteres en gang til, så gjør du det. Dette vurderer du selv.)

Etter lesningen: *Her er det mange vanskelige ord og uttrykk ... (Forklar uttrykkene: fra seg selv, lovkyndige, Beel-Zebul, demon, demonenes fyrste, Satan, spotte, gudsbespottelse og besatt.)* Hør med barna om det er noen flere ord de hørte i lesningen som det var vanskelig å forstå. Ta de opp og forsøk å forklare disse ordene også.

Forklar videre:

*Dette er en evangelielesning som er ganske lang og vanskelig å forstå. Men hva er det aller viktigste som denne historien handler om? Jo, det er at Jesus **står opp for sannheten**, på tross av at de lovkyndige og familien til Jesus hevder noe om han som ikke er sant. Familien til Jesus påstår at han er blitt gal, mens de lovkyndige påstår at Jesus er blitt besatt av en ond ånd og at han er på parti med djevelen (Satan). Begge disse historiene er løgner om Jesus; han er ikke gal og han er ikke ond. Tvert imot; Det er Den Hellige Ånd som virker i Jesus og gjennom ham – og det er derfor han kan utføre de gode gjerningene han gjør for folk i Israel; han helbreder syke og driver ut onde ånder av besatte. Jesus avviser disse løgnene og forklarer for menneskene som er til stede hva som er sannheten; at det er Den hellige Ånd som virker i ham og at han bare utøver gode gjerninger for dem. Det er viktig at vi ærer Den Hellige Ånd – det vil si at vi setter pris på ham og takker ham for hans gode virke. Det er mange løgner som fortelles rundt forbi – også om Jesus og hvem han faktisk er. **Men vi må skille sannheten fra løgner.** Og hvordan kan vi gjøre det? Jo, det kan innimellom være vanskelig, for av og til er det maktmennesker (som de lovkyndige) eller mennesker vi er veldig glade i (som moren og søknene til Jesus var for ham) som hevder noe som ikke er sant. Og da er det ekstra vanskelig å avvise det de sier. Men **Den Hellige Ånd hjelper oss å skille godt fra ond, og sannhet fra løgn. Vi kan bruke det vi har lært om godt og ondt, alt det vi har lært fra før om rett og galt, og vi kan be Den Hellige Ånd om hjelp i en slik situasjon.***

2. Opplegg for formidling av bibelteksten

Fortell: Nå skal vi spille et lite dramastykke om fire venner på en skole, som pleide å leke sammen i friminuttet og hva som skjedde en dag.

Vi trenger fire stykker; det er Vanessa, Tonje, Jesper og Emil. (La barna rekke opp hånden og melde seg til rollene.) Hvis dere har noen enkle kostymer som f. eks caps/luer, halstørklær eller hårslyfer, så la barna ta disse på.

La de fire barna stå fremme. Fortell:

Her ser dere Vanessa, Tonje, Jesper og Emil. Det er friminutt på skolen og de har tatt med matpakkene sine med seg ut i skolegården. Men det er nok litt kjedelig med matpakkere av og til. Det synes de alle sammen. Det er jo bare brødskiver hver eneste dag. Uff!

(Beveg deg rundt og hold bak barna mens du fremfører replikkene på vegne av hver.) Da får Jesper en idé: «La oss stikke av en tur på butikken og se om vi får tak i noe digg.» Men Vanessa sier: «Jeg har ikke med noe penger på skolen, og dessuten er det jo ikke lov å forlate skoleområdet i skoletiden. Hvis man blir tatt for å stikke av, så blir det masse bråk.»

Men Jesper sier: «Jeg har ikke penger jeg heller, men vi kommer oss kjapt av gårde uten at lærerne ser det, og på butikken er det bare for oss å ta litt godteri. Det gjør ikke noe. Det er mange som tar litt. Og butikken tjener jo masse penger allikevel, så det spiller absolutt ingen rolle om noen stjeler litte grann.»

Emil kjenner i magen at det knyter seg. Han synes ikke noe om det Jesper foreslår. Han kjenner på seg at han ikke liker det. Hjemme har han lært av mamma og pappa at man ikke skal stjele. Man må alltid betale for alt, og det gjør alltid mamma og pappa når de skaffer ting de trenger hjemme. Og Emil går også på katekesen i kirken, og der har han lært om De ti bud. Der står det blant annet: Du skal ikke stjele. Så Emil vet godt at det er galt å stjele. Det skal man aldri gjøre. Nå sier han det til de andre: «Man skal ikke stjele. Og man skal ikke bryte skolereglene heller.» Jesper sier han synes det Emil sier er feigt og dumt. Veldig vondt å bli kalt for feigt og dum av Jesper, synes Emil. Jesper er jo en venn som Emil er mye sammen med. Emil kjenner at han blir lei

seg. Da ber han en bønn til Den Hellige Ånd inni seg. Det har han lært hjemme og på katekesen at man alltid kan gjøre, når som helst, hvis man trenger hjelp med noe. Han sier: «Kjære Hellige Ånd, kom og vær hos med og hjelp med å stå for det jeg vet er sant og riktig.» Rett etterpå kjenner Emil at det går litt bedre. Å be til Den Hellige Ånd gir ham trøst. Emil kjenner at han blir rolig inni seg.

Emil får Vanessa med seg. Vanessa sier at Emil har helt rett. Hun vil heller ikke stikke i butikken for å stjele. Jesper sier at det er viktig av og til å utfordre seg selv og gjøre noe man ikke tør. Da blir man tøffere. Og han vil nå teste ut å stikke av og bøffe godteri på butikken. Jesper får Tonje med seg og de løper fort av gårde ...

Så stopper denne historien her. Og vi må selv forestille oss hvordan dette gikk videre.

La barna som spilte rollene, sette seg igjen. Still åpne spørsmål til gruppa og la dem rekke opp hånden og svare:

1. *Hva tror dere skjer videre denne skoledagen?*
2. *Hvordan tror dere det gikk med Jesper etter dette?*
3. *Hva med Tonje?*
4. *Og hvordan går det videre med Emil?*
5. *Tror dere Emil får utviklet seg videre på livets vei og blir en tøffere person noen gang, når han ikke utfordrer seg selv og tør å gjøre noe som er skummelt?*
6. *Var det Emil eller Jesper som gjorde riktig i denne situasjonen, synes dere? Og hvorfor det?*

3. Sanger

Forslag til noen sanger å velge blant:

La oss vandre i lyset (Adoremus 216)

Kom, Hellig Ånd (Adoremus 207)

Herren kommer (Adoremus 158)

Ingen er for liten, ingen er for stor (Adoremus 180)

4. Avslutning

Dere kan avslutte med å stå i ring og be en kort bønn til Den Hellige Ånd. Rydd sammen og gå stille og rolig tilbake igjen til kirkerommet.